

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН

СОВЕТ МИЧАНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА

5, Республика Татарстан, Сабинский
район,
Село Старый Мичан , ул. Школьная,
тел. (84362) 42-3-31

e-mail: mich.sab@tatar.ru

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ МИЧЭН АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

422055, Татарстан Республикасы,
Саба районы,
Иске Мичэн авылы, Мэктэп урамы,
12 йорт
тел. (84362) 42-3-31

РЕШЕНИЕ

30.09.2021

КАРАР
№ 19

Саба муниципаль районы Мичэн авыл
жирлеге чикләрендә муниципаль жир күзәтчелеге
турында Нигезләмәне раслау турында

Россия Федерациясе Жир кодексының 72 статьясы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 елгы №131-ФЗ Федераль законның 15 ст. 4 өлеше, Саба муниципаль районы Советының «Авыл жирлекләренең жирле үзидарә органнарына аерым мәсьәләләрне хәл иту буенча вәкаләтләренең бер өлешен тапшыру турында» 26.02.2015 елгы, №296 карары һәм Мичэн авыл жирлеге Советының «Муниципаль районның аерым мәсьәләләрен хәл иту буенча вәкаләтләренең бер өлешен Саба муниципаль районы Мичэн авыл жирлеге советына тапшыру турында» 2015 елның 26 февралендәге 8 номерлы карары нигезендә, Саба муниципаль районы Мичэн авыл жирлеге Советы

Карап кылды:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Мичэн авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контроле турында нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).
2. Әлеге карар, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районның Мичэн авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контроле турындагы Нигезләмәнен 6 бүлгөндәге нигезләмәләреннән тыш, аның рәсми басылып чыккан көненнән, ләкин 2022 елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк булмыйча үз көченә керә.
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматлар турындагы рәсми порталында мәгълүмати-телекоммуникацион “Интернет” чөлтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru>, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Мичэн авыл жирлеге рәсми сайтында <http://saby.tatarstan.ru/rus/michan> адреслары буенча урнаштырырга.
4. Каарның үтәлешен тикишерүне үз ёстемә калдырам.

Авыл жирлеге башлығы

Харев

А.Ә.Гәрәев

Расланган
Саба муниципаль районы Мичән
авыл жирлеге Советының 30.09.2021 ел
№ 19 карары белән

Мичән авыл жирлеге территориясендә муниципаль жир контроле турында
Нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Өлгө нигезләмә Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Мичән авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – муниципаль контроль).

1.2. Муниципаль контроль предметы булып юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар (алга таба-контрольдә тотылучы затлар) жир мөнәсәбәтләре объектларына карата мәжбүри жир законнары таләпләрен үтәү тора, аларны бозган өчен законнарда административ җаваплылык каралган (алга таба – мәжбүри таләпләр);

1.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда муниципаль контроль органының вазыйфаи затлары «дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның (алга таба – 248-ФЗ номерлы Федераль закон) 29 статьясында билгеләнгән хокукларга һәм бурычларга ия.

1.4. Муниципаль контроль объектлары (алга таба – контроль объекты) булып тора:

жирдән файдалану өлкәсендә контрольдә тотылучы затларның эшчәнлеге, гамәлләре (гамәл кылмаулары), алар кысаларында мәжбүри таләпләр үтәләргә тиеш, шул исәптән эшчәнлекне гамәлгә ашыручы контрольдә тотучы затларга карата куела торган таләпләр, гамәлләр (гамәл кылмау);

контрольдә тотылучы затларның, шул исәптән мәжбүри таләпләр куела торган эш һәм хезмәт күрсәтүләренең эшчәнлеге нәтижәләре;

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Мичән авыл жирлеге территориясендә урнашкан жир мөнәсәбәтләре объектлары.

1.5. Контроль объектларын исәпкә алу түбәндәгеләрне булдыру юлы белән башкарыла:

контроль чараларның бердәм реестры;
судка кадәр шикаять бирү мәгълүмат системасы (дәүләт мәгълүмат системасы подсистемалары);

дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларын ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән гамәлгә ашыру.

Контроль орган тарафыннан, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә, мәгълүмат системасын кулланып контроль объектларын исәпкә алу алыш барыла.

1.6 муниципаль контроль авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба – контроль орган) тарафыннан башкарыла.

1.7. Саба муниципаль районы Мичән авыл жирлеге башлыгы Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру эшчәнлегенә житәкчелек итә.

1.8 контроль органы исеменнән муниципаль контрольне түбәндәге вазыйфаи затлар гамәлгә ашырырга хокуклы:

1) Саба муниципаль районның Мичән авыл жирлеге башлыгы (алга таба-инспектор);

2) әлеге Нигезләмә, вазыйфаи регламент яисә вазыйфаи инструкция нигезендә муниципаль контроль төре буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чарапар һәм контроль чарапар үткәрү (алга таба – инспектор) кергән контроль органының вазыйфаи заты.

Тикшерү органының тикшерү чарасын үткәрү турында Карап кабул итүгә вәкаләтле вазыйфаи затлары булып Саба муниципаль районның Мичән авыл жирлеге башлыгы (алга таба – контроль органының вәкаләтле вазыйфаи затлары) тора.

1.9. Инспекторның хокуклары һәм бурыйчлары.

1.9.1. Инспектор бурыйчы:

1) Россия Федерациясе законнарын, контрольдә тотучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

2) мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулы құләмдә гамәлгә ашырырга, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мәрәжәгать итү турында тәкъдимнәр әзерләгәнче контроль органы карапларын үтәүне тәэммин итү буенча чарапар қүрергә, әгәр мондый чара законнарда карапган булса, контроль органы карапларын үтәүне тәэммин итү буенча чарапар қүрергә;:

3) контроль чарапар үткәрергә һәм закон нигезендә һәм аларның билгеләнеше нигезендә бары тик хезмәт вазыйфаларын башкарғанда һәм тиешле мәгълүмат булган очракта гына, контроль-кузәтчелек чарапларының бердәм реестрында контроль чарапар үткәрергә, ә контролльлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек иткән очракта, мондый чарапларны үткәрергә һәм хезмәт таныклыгын күрсәткәндә генә башка гамәлләр қылышында.

4) контроль чарапар үткәргәндә дин тотучыларга, башка дини йолаларга һәм тантаналарга карата ихтирамсызылық қуренешен, аларны уздыруга комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның әчке билгеләнешләрен бозмаска;;

5) контрольдә тотылучы затларның, аларның вәкилләренең булына, шулай ук контролльдә тотылучы затларның, аларның вәкилләренең ризалыгы белән контроль чарапар үткәргәндә (контроль органнарын контролльлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлеке таләп ителми торган контроль чарапларыннан тыш) һәм 248-ФЗ номерлы Федеरаль законда һәм әлеге Нигезләмәнен 3.3 пунктында карапган очракларда консультация бириүне гамәлгә ашыру;

6) контролльлек итүче затларга, аларның контроль чарапларын уздырганда катнашучы вәкилләренә, муниципаль контроль предметына караган мәгълүмат һәм документлар, шул исәптән, әгәр мондый килешү № 248-ФЗ Федеरаль законда карапган булса, прокуратура органнары тарафыннан контроль чараны үткәрүне килештерү турында белешмәләр бирергә;

7) контролльдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен тикшерү чараплары һәм контролль чараплар предметына караган контролль гамәлләр нәтиҗәләре белән таныштыру;

8) контролльдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек қысаларында алынган һәм контролль чарасы предметына караган мәгълүмат һәм (яки) документлар белән таныштыру;

9) ачыкланган бозулар фактлары буенча курелә торган чарапларны билгеләгәндә, күрсәтелгән хокук бозу авырлыгының, аларның закон белән саклана

торган кыйммәтләр өчен потенциаль куркынычының туры килүен, шулай ук хокукларны һәм законлы чикләуләрне нигезсез чикләүне булдырмаска;

10) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять белдергәндә үз гамәлләренең нигезле булуын расларга;

11) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән контроль чаралар үткәру һәм контроль гамәлләр қылу срокларын үтәргә;;

12) контрольдә тотылучы затлардан Россия Федерациясе законнарында каралмаган яисә дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары карамагында булган документлар һәм башка белешмәләр таләп итмәскә.

1.9.2. Тикшеру чарасын үткәргән вакытта Инспектор үз вәкаләтләре чикләрендә һәм үткәрелә торган контроль гамәлләр құләмендә хокуклы:

1) хезмәт таныклығын күрсәткәндә һәм контроль чара үткәру турында контроль органы карапы белән билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә, федераль законнарда башкача каралмаган булса, житештеру объектларында булу (карау) тоткарлыксыз;

2) мәжбүри таләпләрне үтәүгә қагылышлы барлық документлар, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция яки закон тарафыннан саклана торган башка серләрне үз эченә алган документлар белән танышу;

3) контрольдә тотылучы затлардан, шул исәптән контрольдә тотыла торган оешмаларның житәкчеләреннән һәм башка хезмәткәрләреннән контроль чаралар үткәргәндә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу фактлары буенча язмача аңлатмалар бирүне, шулай ук документларны күчерүне, фото - һәм видеога төшерүне таләп итәргә;

4) тикшеру чарасы предметына һәм құләменә караган өлешендә техник документлар, электрон мәғълүматлар базалары, контрольдә тотылучы затларның мәғълүмат системалары белән танышу;;

5) контрольдә тотучы зат тарафыннан контроль чаралар үткәргәндә соралған документларны һәм материалларны тапшырмау яки вакытында тапшырмау, вазыйфаи затларны һәм (яки) контрольдә тотучы зат хезмәткәрләрен сораштыру үткәру мәмкинлеге булмау, бинага керү мәмкинлеген чикләү, контроль чараны гамәлгә ашыру буенча башка чараларга комачаулау фактлары буенча актлар төзергә;

6) контрольлек итүче затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны булдырмау һәм куркынычсызылыкны тәэммин иту буенча күрсәтмәләр бирергә, контрольлек итүче затлар тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында һәм бозылган нигезләмәне торгызу турында караплар кабул итәргә.;

7) «Полиция турында» 07.02.2011 ел, № 3-ФЗ Федераль закон нигезендә, инспекторга булган очракларда полиция органнарына ярдәм сорап мәрәҗәгать итәргә.

8) контроль төрләре турында федераль законнарда, контроль рәвеше турындағы нигезләмәдә караплан башка гамәлләр қылырға.

1.10. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга бәйле мәнәсәбәтләргә 248-ФЗ номерлы федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.11. Контроль органның вазыйфаи затлары һәм башка вәкаләтле затлар башкарған гамәлләр һәм кабул ителә торган караплар турында контрольлек (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм караплар турында мәғълүматларны урнаштыру, шулай ук аларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен файдаланыла торган мәғълүмат системаларының мәғълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэммин итә торган инфраструктура аша контрольдә тотучы

затларга житкеру юлы белән хәл ителә., шул исәптән «дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы (функцияләр)» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша да.

2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян кiterү (зыян кiterү) рисклары белән идарә итү

2.1. Муниципаль контроль муниципаль контрольне (алга таба-зыян (зыян) кiterү куркынычы белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зыян) кiterү куркынычы белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян (зыян) кiterүнен (алга таба – риск категориясенә) түбәндәге риск категорияләренен берсөнә кертелергә мөмкин:

уртача куркыныч;

уртача куркынычын;

түбән куркынычын.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын риск категорияләренә керту критерийлары өлеге Нигезләмәнен 1 нче кушымтасы белән билгеләнгән.

2.4. Контроль объектын куркынычың бер категориясенә керту ел саен аның характеристикаларын расланган риск критерийлары белән чагыштыру нигезендә контроль органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы Индикаторы-контроль объекты параметрларыннан туры килү яисә кире кагу, алар үзләре мәжбүри таләпләрне бозмый, ләкин ихтимал югары дәрәҗәдә мондый бозулар һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) кiterү куркынычы булуын раслый.

2.5. Зыян (зыян) кiterү куркынычын бәяләү максатларында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары билгеләнә (өлеге Нигезләмәнен 2 нче кушымтасы)

2.6. Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары мондый таләпләрне бозмый, әмма, ихтимал зур булғанлыктан, мондый хоокук бозулар һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян кiterү куркынычы булуын раслый.

2.7. Контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу индикаторларына туры килүен ачыклау планнан тыш тикшерү чарасын үткәрү өчен нигез булып тора. Тикшерү чарасын үткәрү һәм үткәрү турында Карап контроль орган башлыгы тарафыннан кабул ителә.

2.8. Өгөр контроль объекты муниципаль контроль органы тарафыннан билгеле бер риск категориясенә кертелмәгән булса, ул түбән риск категориясенә кертелгән дип санала.

2.9. Контроль орган контроль объектының куркынычның бүтән категориясе критерийларына туры килүе турында мәгълүмат кергән көннән биш эш көне эчендә йә куркыныч критерийларын үзгәртү турында контроль объектының риск категориясен үзгәртү турында Карап кабул итә.

2.10. Контроль орган рискның бер категориясенә кертелгән жир кишәрлекләре исемлеген алып бара (алга таба – жир кишәрлекләре исемлеге).

2.11. Жир кишәрлекләре исемлеге түбәндәгечә:

- а) жир кишәрлекенең кадастр номеры яки аның булмаганда жир кишәрлекенең урнашу урыны адресы;
- б) жир кишәрлеке көртөлгөн риск категориясе;
- в) жир кишәрлекен риск категориясенә көртү түрүнде карап реквизитлары.

2.12. Хәвеф-хәтәр категорияләре күрсәтелгөн жир кишәрлекләре исемлеге контролль органның рәсми сайтында урнаштырыла.

III. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау

3.1. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын кисәту түбәндәге төп максатларга ирешүгө юнәлдерелгән:

- 1) Барлық контролльдә тотучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намус белән үтәүне стимуллаштыру;
- 2) мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүгө китерә торган шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү;
- 3) мәжбүри таләпләрне контролльдә тотучы затларга житкерү өчен шартлар тудыру, аларны үтәү ысууллары түрүнде мәгълүматлылыкны арттыру.

3.2. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау Муниципаль контролльне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау программысы (алга таба - профилактика программысы) нигезендә ел саен гамәлгә ашырыла.

3.3. Профилактика программында каралган профилактик чаралар тикшерү органы тарафыннан үткәрелергә тиеш.

Контроль орган профилактика программында каралмаган профилактик чаралар үткәрә ала.

Муниципаль контролльне гамәлгә ашырганда контроль орган түбәндәге профилактик чаралар үткәрә::

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) консультация бирү.

3.4. Мәгълүмат

3.4.1. Контроль орган «Интернет» чөлтәрендәге рәсми сайтында (алга таба – рәсми сайт), массакүләм мәгълүмат чараларында, контролльдә тотылуучы затларның шәхси кабинетлары аша (алар булғанда) һәм башка рәвешләрдә мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контролльлек итүче һәм башка кызықсынган затларга мәгълүмат житкерүне гамәлгә ашыра.

3.4.2. Контроль орган «Интернет» чөлтәрендәге үзенең рәсми сайтында 248-ФЗ номерлы Федэраль законның 46 статьясындағы 3 өлешендә билгеләнгән мәгълүматларны урнаштырырга һәм актуаль хәлдә тотарга тиеш.

3.5. Консультация

3.5.1. Контрольдә тотучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультация бирү Муниципаль контролльне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

1) контроль чаралар үткөрү тәртибе;

2) контроль чаралар үткөрү вакыты;

3) контроль чаралар нәтижәләре буенча каарлар кабул итү тәртибе;

4) тикшерү органы каарларына шикаятын бирү тәртибе.

3.5.2. Инспекторлар контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә консультацияләр бирә:

1) телефон буенча телдән аңлатмалар рәвешендә, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул итүдә яисә профилактик чара, контроль чара уздыру барышында;

2) рәсми сайтта контрольдә тотылучы затларның һәм аларның вәкилләренең бертиплы мөрәҗәттәр (5тән артык мөрәҗәттәр) буенча язма аңлатма урнаштыру юлы белән.

3.5.3. Инспекторлар тарафынан һәр мөрәҗәгать итүченен шәхси кабул итүндә шәхси консультацияләр 10 минуттан артмаска тиеш.

Телефон аша сәйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.5.4. Контроль орган контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мәгълүмат бирми.

3.5.5. Контрольдә тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә язмача консультация бирү түбәндәгө мәсьәләләр буенча башкарыла::

1) тикшерү органы каарларына шикаятын бирү тәртибе.

3.5.6. Контрольлек итүче зат «Россия Федерациясе гражданнары мөрәҗәттәрән карау тәртибе турында» 02.05.2006 ел, № 59-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән срокларда язмача жавап бирү турында запрос жибәрергә хокуклы.

3.5.7. Контроль орган үткәрелгән консультацияләр исәбен алыш бара.

IV. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру

4.1. Муниципаль контроль түбәндәгө планлы һәм планнан тыш контроль (кузәтчелек) чараларын үткөрүне оештыру юлы белән контроль орган тарафынан гамәлгә ашырыла:

документар тикшерү, күчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнештә;

күчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез.

4.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек итәләр:

инспектор һәм контрольдә тотучы зат яки аның вәкиле арасында очрашулар, телефон һәм башка сәйләшүләр (турыдан-туры бәйләнеш);

Документлар, башка материаллар соратып алу;

инспекторның контрольдә тотылучы зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында булуы (инспекторның һәркем өчен мөмкин булган житештерү объектларында булу очракларыннан тыш).

4.3. Контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә башкарыла торган контроль чаралар контроль орган тарафынан түбәндәгө нигезләр буенча үткәрелә::

1) контроль органында зыян (зыян) китерү яисә закон тарафынан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрнең булуы йә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафынан расланган параметрларга туры килү-килмәвен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүе;

2) контроль чаралар үткөрү планына кертелгэн контроль чаралар үткөрү сроклары житу;

3) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаралар үткөрү турында күрсәтмәсе;

4) прокуратура органнарына кергэн материаллар һәм мәрәжәттәр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү қысаларында контроль чара үткөрү турында прокурор таләбе;

5) тикшерү органы тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында – Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда-каарын үтәү сргы чыгу.

Контроль чаралар контроль органның вәкаләтле вазыйфаи затларының биремнәре, шул исәптән федераль закон белән билгеләнгән очракларда, контроль органның эш планындагы биремнәрне дә кертеп, инспекторлар тарафыннан үзара бәйләнешсез үткәрелә.

4.4. Планлы һәм планнан тыш контроль чаралары, контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелми торган чаралардан тыш, инспектор һәм тикшерү чарасын үткәрүгә жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәге Контроль гамәлләр башкару юлы белән үткәрелә:

карау;

язма аңлатма алу;

документлар таләп иту.

4.5. Контрольлек чарасын, шулай ук документар тикшерүне күздә тота торган контроль органның вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган каары кабул ителә, анда 248-ФЗ номерлы Федераль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә караган белешмәләр күрсәтелә.

Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне, күчмә тикшерүне үткәрүгә карата әлеге контроль чарасын үткөрү турында нигезләмәнең әлеге пункттының беренче абзацында караган каары кабул итү таләп ителми.

4.6. Контроль чаралар контроль органның контроль чараларын үткөрү турында каарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда, контроль органы тикшерү чараларын үткәрүгә экспертиларны, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән эксперт оешмаларын һәм контроль чаралар үткәрүгә жәлеп ителә торган экспертилар, эксперт оешмалары реестрына кертелгән экспертиларны жәлеп итә.

4.7. Контроль чарасы тәмамланганнан соң, инспектор контроль чарасы актын (алга таба – акт) төзи, ул Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 31.03.20021 ел, № 151 «контроль (кузәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында» боерыгы белән расланган форма буенча.

Мондый чара үткөрү нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылды, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә.

Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, контроль чарасы тәмамланганнан соң, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.8. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка теркәлә.

Тикшеру чарасын уздырганда тутырылган тикшеру көгазьләре актка күшүлүрга тиеш.

4.9. Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнен башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткәру көнендә контроль чара үткәру урыны буенча башкарыла.

4.10. Дәүләт, коммерция, Хезмәт, башка серләрне тәшкил иткән контроль чара нәтижәләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

4.11. Контроль (кузәтчелек) чарасы актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат шикаятыне әлеге Нигезләмәнен 5 бүлегендә каралган тәртиптә жибәрергә хокуклы.

V. тикшеру чаралары нәтижәләре һәм контроль чаралар нәтижәләре буенча кабул ителә торган караплар

5.1. Контрольлек органы контрольлек чарасы үткәргәндә контрольлек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта тикшеру органы бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң контрольлек итүче затка мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында курсәтмә (алга таба – курсәтмә), аларны бетерүнен тиешле срокларын курсәтеп, ләкин алты айдан да артык түгел (документар тикшеру уздырганда курсәтмә контрольлек итүче затка документар тикшеру тәмамланғаннан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрелә) һәм (яисә) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне (зыянны) булдырмау чараларын үткәру турында, шулай ук контроль рәвешендә федераль законда каралган башка чараларны;

2) муниципаль контроль объектларын эксплуатацияләүне тыю турында һәм гражданнарга, оешмаларга закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу һәм аны булдырмый калу ысууллары турында теләсә нинди үтемле ысуул белән мәгълүмат житкерү турындагы таләп белән мәрәжәгать иткәнчегә кадәр, әгәр контроль чара үткәргәндә граждан, оешма һәм оешмаларның эшчәнлеге, гражданнарның, оешмаларның эшчәнлеге һәм оешмаларның эшчәнлеге, шулай ук аларны саклау, Саклау, саклау һәм башка мәсьәләләр буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә;, контроль объектына ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы, алар житештерә торган һәм сата торган товарлар, башкарыла торган эшләр, курсәтеп торган хезмәтләр закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүнен турыдан-туры куркынычын тудыралар, бу мондый зыян (зыян) китергән;

3) контроль чарасы барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыklаганда, тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә, тиешле мәгълүматны дәүләт органына жибәрергә;;

4) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча, курсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, курсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мәрәжәгать иткәнче, аның үтәлешен тәэмин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, судка мәрәжәгать итәргә тиеш;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәу, башка чаралар үткәру буенча рекомендация бирү турындағы мәсьәләне карарга.

5.2. Күрсәтмә әлеге Нигезләмәнен 3 нче күшымтасы нигезендә форма буенча рәсмиләштерелә.

5.3. Күрсәтмәнен үтәлү срокы чыкканчы, контрольлек итүче зат күрсәтмәнен үтәлеше турында, мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр күшүп, контроль органга хәбәр итә.

5.4. Контрольлек итүче зат әлеге Нигезләмәнен 5.1 пунктындағы 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән каарның үтәлү срокы чыккач яисә күрсәтелгән каар белән билгеләнгән документларны һәм белешмәләрне контрольлек итүче зат тарафыннан тапшырганда, контроль органы каарның үтәлешен бирелгән документлар һәм алынган мәгълүмат нигезендә бәяли.

5.5. Күрсәтмәне контрольдә тотучы зат тарафыннан үтәу очрагында, контроль орган контрольлек итүче затка күрсәтмәнен үтәлеше турында хәбәрнамә жибәрә.

5.6. Әгәр күрсәтелгән документлар һәм контрольлек итүче зат тарафыннан мәгълүматлар тапшырылмаса яисә алар нигезендә каарның үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин булмаса, контроль орган әлеге каарның үтәлешен документтар тикшерү юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча кабул ителгән каарның үтәлешенә бәя бирелгән очракта, күчмә тикшерү үткәрергә рәхсәт ителә.

5.7. Әлеге Нигезләмәнен 5.6 пунктында каалган контроль чараны үткәру нәтижәләре буенча контроль орган каарның тиешенчә үтәлмәве яки тиешенчә үтәлмәве ачыкланса, ул әлеге Нигезләмәнен 5.1 пунктындағы 1 пунктчасында каалган каарны, аны үтәүнен яңа срокларын күрсәтеп, янә контрольдә тотучы затка тапшыра.

Күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта контроль орган, әгәр мондый чара законнарда каалган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәу турындағы таләп белән судка мәрәҗәгать иткәнчегә кадәр, аның үтәлешен тәэммин итү буенча чаралар күрә.

5.8. Планлы тикшерү чаралары

5.8.1. Планлы контроль чаралар чираттагы календарь елына контроль орган тарафыннан тәзелә торган һәм прокуратура органнары белән килештерелергә тиешле планлы тикшерү чаралары планы нигезендә үткәрелә.

5.8.2. Куркынычның аерым категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чаралары үткәру тәрләре, вакыт-вакыт зыян (зыян) китерү куркынычы белән билгеләнә.

5.8.3. Контроль орган планлы тикшерү чараларының түбәндәгә тәрләрен үткәрергә мөмкин:

документар тикшерү;

күчмә тикшерү.

Урта риск категориясенә керә торган объектларга карата күчмә тикшерү үткәрелә.

Уртача риск категориясенә караган объектларга карата документар тикшерү үткәрелә.

5.8.4. Урта риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын үткәру вакыты – 3 елга бер тапкыр.

Уртача риск категориясенә көртөлгөн контроль объектларына карата планлы тикшеру чараларын үткөрү вакыты-5 елга бер тапкыр.

Түбән риск категориясенә көртөлгөн контроль объектына карата планлы контроль чаралары үткәрелми.

5.9. Планнан тыш тикшеру чаралары

5.9.1. Планнан тыш контроль чаралар документтар һәм күчмә тикшерүләр, күчмә тикшеру рәвешендә үткәрелә.

5.9.2. Планнан тыш тикшеру чарасын үткөрү турындагы карап мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

5.9.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара бәйләнешсез планнан тыш тикшеру чараларыннан тыш, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенең 1, 3-5 пунктларында каралган нигезләр буенча үткәрелә.

5.9.4. Планнан тыш тикшеру чарасы прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин булса, әлеге чара мондый килешүдән соң үткәрелә.

5.10. Документтар тикшеру

5.10.1. Документтар тикшеру астында контроль органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган контроль чара аңлана, аның предметы-контрольдә тотылучы затларның оештыру-хокукий формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган документларыннан белешмәләр, шулай ук аларның эшчәнлеген тормышка ашырганда кулланыла торган һәм контроль (кузәтчелек) органының мәжбүри таләпләрен һәм карарларын үтәү белән бәйле документлар.

5.10.2. Контроль органы карамагында булган документларда булган белешмәләрнең дәреслеге нигезле шик тудыра яки бу белешмәләр контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирми икән, контроль орган контрольлек итүче зат адресына документтар тикшеру барышында карап тикшеру өчен кирәkle башка документларны тапшыру таләбен жибәрә.

Әлеге таләп алынганнан соң ун эш көне эчендә контрольлек итүче зат таләпләрдә күрсәтелгән документларны контроль органга жибәрергә тиеш.

5.10.3. Документтар тикшеру үткөрү вакыты ун эш көненнән дә артмаска тиеш. Күрсәтелгән срокка вакытыннан бирле көртөлми:

1) контроль орган тарафыннан контрольдә тотучы затка таләпләрне, таләптә күрсәтелгән документларны контроль органга тапшырганчы, документтар тикшеру барышында карау өчен кирәkle документларны тикшеру органына жибәрергә.;

2) контрольдә тотучы затка контроль органы мәгълүматын жибәргәннән соң чор:

контрольлек итүче зат биргән документларда хatalар һәм (яки) каршылыкларны ачыклау турында;

бирелгән документлардагы белешмәләрнең контроль органында булган һәм (яки) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган документлардагы белешмәләргә туры килмәве турында һәм күрсәтелгән аңлатмаларны контроль органга тапшырганчы, кирәkle аңлатмаларны язма рәвештә тапшырырга кирәк.

5.10.4. Документар тикшеру барышында рөхсөт ителгөн контроль гамәллэр исемлеге:

- 1) документлар таләп итү;
- 2) язма аңлатма алу.

5.10.5. Контроль чара үткөрү барышында инспектор контрольлек итүче затка мәжбүри документларның һәм (яки) аларның күчермәләренен, шул исәптән фотога төшерү, аудио - һәм видеоязмалар, мәгълүмат базалары, банкларның, шулай ук мәгълүматны йөртүчеләрнең мәжбүри таләпләрен үтәүне бәяләү өчен кирәkle һәм (яки) әһәмияткә ия булган таләпләрне күрсәтергә (жибәрергә) хокуклы.

Контрольдә тотучы зат документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән срокта кирәkle документларны контроль органга жибәрә яисә кичекмәстән язма рәвештә гариза белән инспекторга, сәбәпләрен һәм срокларын күрсәтеп, документларны билгеләнгән срокта тапшыру мөмкинлеге булмавы турында, контрольдә тотучы зат кирәkle документларны тапшыра ала.

Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма материалларына, мәгълүмат базаларына, мәгълүмат банкларына, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә логин һәм пароль рәвешендә, документар тикшеру уздыру вакытына контроль чаралар үткөрү өчен кирәк булган мәгълүматны карау һәм эзләү хокукы бирелә.

5.10.6. Язма аңлатмалар инспектор тарафыннан контрольдә тотучы заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан соратып алышырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшеру тәмамланганчы 2 эш көненнән дә соңга калмыйча ирекле формада язмача аңлатмалар бирелә.

Язма аңлатмалар ирекле формада язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор вазыйфаи затлар яки оешма хезмәткәрләре, контрольдә тотучы затлар, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән язмача аңлатмалар төзергә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тұлышандыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дөрес язулары турында билге ясыйлар һәм аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка күл куялар.

5.10.7. Актны рәсмиләштерү контроль органның документар тикшеру узған көнне урнашкан урыны буенча башкарыла.

5.10.8. Акт контрольлек итүче затка 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралған тәртиптә документар тикшеру тәмамланғаннан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрелә.

5.10.9. Планнан тыш документар тикшеру прокуратура органнары белән килешмичә генә үткәрелә.

5.11. Күчмә тикшерү

5.11.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотылучы затның (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләр) урнашу (эшчәнлек алыш бару) урыны буенча үткәрелә.

Күчмә тикшерү дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлемтә ярдәмендә үткәрелергә мөмкин.

5.11.2. Күчмә тикшерү мөмкин булмаган очракта үткәрелә:

1) контроль органы карамагында булган яки ул соратып ала торган документларда һәм контрольдә тотучы затның аңлатмаларында булган белешмәләрнең тұлышығы һәм дөресслеге белән танышырга;;

2) контрольдә тотылуучы затның һәм (яки) аның қарамагындағы һәм (яки) кулланылуучы контроль объектларының әлеге Нигезләмәнең 5.11.1 пункттында күрсәтелгән урынга чыкмыйча гына эшчәнлегенең, гамәлләренең (гамәл кылмавының) һәм контроль chaрапарының башка төре қысаларында карапан кирәклө контоль гамәлләр кылуның мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

5.11.3. Планнан тыш күчмә тикшеру бары тик прокуратура органнары белән килештереп, аны үткәру очракларыннан тыш, 57 статьясындагы 1 өлешенең 3-5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә үткәрелергә мөмкин.

5.11.4. Контроль орган контрольлек итүче затка күчмә тикшерүне үткәру турында, күчмә тикшерүне үткәру турындағы каарның күчермәләрен контрольлек итүче затка жибәрү юлы белән, ул башланганчыга кадәр егерме дүрт сәгатьтән дә соңга калмыйча, хәбәр итә.

5.11.5. Инспектор күчмә тикшеру уздырганда контрольлек итүче затка (аның вәкиленә) хәзмәт таныклығын, күчмә тикшеру үткәру турындағы каарның күчермәсен күрсәтә, шулай ук контроль chaрапарының Бердәм реестрындағы хисап номерын хәбәр итә.

5.11.6. Күчмә тикшерүне үткәру вакыты ун эш көненнән дә артый.

5.11.7. Күчмә тикшеру барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

- 1) карау;
- 2) документлар таләп итү;
- 3) язма анлатма алу;
- 4) инструменталь тикшеру.

5.11.8. Карап инспектор тарафыннан контрольдә тотучы зат һәм (яки) аның вәкиле барында, видеоязма кулланып башкарыла.

Тикшеру нәтижәләре буенча карау беркетмәсе төзелә.

5.11.9. Инструменталь тикшеру махсус жиһазларда эшләргә, техник приборлардан файдалануга рөхсәт алган инспектор яки белгеч тарафыннан башкарыла.

Инструменталь тикшеру нәтижәләре буенча инспектор яки белгеч тарафыннан инструменталь тикшеру беркетмәсе Төзелә, анда күрсәтелә:

- аны төзү датасы һәм урыны;
- инспекторның яисә беркетмә төзегән белгечнең вазыйфасы, фамилиясе һәм инициаллары;
- контрольдә тотучы зат турында мәгълүмат;
- махсус жиһазлар һәм (яки) техник приборлар, инструменталь тикшеру методикалары кулланыла торган тикшеру предметы;
- инструменталь тикшеру нәтижәсе, инструменталь тикшеру үткәргендә контрольгә алынырга тиешле күрсәткечләрнең нормалаштырыла торган әһәмияте
- әлеге күрсәткечләрнең билгеләнгән нормаларга туры килүе турында нәтижәләр;
- инструменталь тикшеру нәтижәләрен бәяләү өчен әһәмияткә ия булган башка мәгълүматлар.

5.11.10. Мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта, инспектор мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен фотосурәткә, аудио - һәм видеоязмага, дәлилләрне теркәүнең башка ысуулларын кулланырга хокуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү мәжбүри таләпләрне бозу очракларының һәркайсының икәдән дә ким булмаган рәсеме белән башкарыла.

Фотога төшерү һәм видеоязмаларны мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен куллану дәүләт серен саклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

5.11.11. Контрольдә тотучы зат тарафыннан таләп ителә торган документларны, язма аңлатмаларны тапшыру өлеге Нигезләмәнәң 5.10.5 һәм 5.10.6 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.11.12. Күчмә тикшерү тәмамланганнан соң инспектор күчмә тикшерү акты төзи.

Фотога төшерү, аудио-һәм видеоязма үткәрү турындагы мәгълүмат тикшерү актында чагылдырыла.

Актны дистанцион багланышлар чарапарын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлемтә аша чыгып тикшерү үткәргән очракта, Нигезләмәнәң өлеге пунктынdagы икенче абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

5.11.13. Күчмә тикшерүне үткәрү, эшчәнлек алып бару) урыны буенча контрольлек итүче зат булмау сәбәпле, йә контрольлек итүче зат эшчәнлегенәң фактта башкарылмавына бәйле рәвештә, йә күчмә тикшерүне үткәрү яисә тәмамлау мәмкинлегенә китергән контрольлек итүче затның бүтән гамәлләре (гамәл кылмавы) белән бәйле рәвештә, инспектор сәбәпләрен курсәтеп, күчмә тикшерү уздыру мәмкинлеге булмау турында акт төзи һәм контрольдә тотылучы затка тәртиптә контроль чарапар үткәрү мәмкинлеге турында хәбәр итә., 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясынdagы 4 һәм 5 өлешләрендә каралган. Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткәргәнчегә кадәр, өлеге чор кысаларында контроль гамәлләр кылыша хокуклы.

5.11.14. Контрольлек итүче затлар булган индивидуаль эшкуар, гражданин контроль органга очракларда контроль чарапар үткәргәндә булмау турында мәгълүмат бирергә хокуклы:

- 1) вакытлыча эшкә сәләтsezлек;
- 2) судларны, хокук саклау органнарын, хәрби комиссариатларны чакыру (хәбәрнамәләр, повесткалар) буенча килү зарурилыгы;
- 3) Россия Федерациисе Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә контроль чарапар үткәргәндә булу мәмкинлеген юкка чыгара торган чикләү чарапарын сайлау;
- 4) хезмәт командировкасында булу.

Мәгълүмат кергәндә контроль чарапар үткәрү тикшерү органы тарафыннан индивидуаль эшкуар һәм гражданинның өлеге мәрәҗәтәнә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәклө вакытка күчерелә.

5.12. Күчмә тикшерү

5.12.1. Күчмә тикшерү контрольлек итүче затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында үткәрелә.

5.12.2. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиалларының, Вәкиллекләренең, аерым структур бүлекчәләрнең) урнашкан (эшчәнлек алып бару), гражданинның эшчәнлек алып бару урыны, контроль объектының урнашу урыны буенча үткәрелергә мәмкин, шул ук вакытта контрольлек итүче зат белән хезмәттәшлек итү рәхсәт ителми.

Житештерү объектларында һәркем өчен мөмкин булган (цикләнмәгән затлар даирәсендә булу өчен ачык) житештерү объектларында тикшерү уздырылырга мөмкин.

5.12.3. Күчмә тикшерү контрольлек итүче затка мәгълүмат бирмичә үткәрелә. Бер объектны (бер-берсенә якын урнашкан берничә объектны) күчмә тикшерүне уздыру вакыты, әгәр контроль рәвешендәге Федераль законда башкача билгеләнмәгән булса, бер эш көненнән дә артмый.

5.12.4. Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча 5.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган караплар кабул ителә алмый.

VI. Муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының карапларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять белдерү.

6.1. Алар фикеренчә, муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган контрольлек итүче затлар контроль органы житәкчесе урынбасары һәм инспекторларның (алга таба – вазыйфаи затлар) түбәндәге карапларына судка кадәр шикаять бирергә хокуклы.:

- 1) контроль чараплар үткәрү турында караплар;
- 2) ачыкланган бозуларны бетерү турында контроль чараплар актлары, курсәтмәләр;
- 3) контроль чараплар кысаларында вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәл кылмау).

6.2. Шикаять, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 1.1 өлешендә каралган очрактан тыш, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яки) региональ порталларын кулланып, контроль органга электрон рәвештә контроль органга тапшырыла.

Гражданин шикаятен тапшырганда ул гади электрон имза яисә квалификацияле электрон имза белән имзаланган булырга тиеш. Шикаять биргәндә оешма тарафыннан ул көчәйтегән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятыкә куела торган материаллар, шул исәптән фото - һәм видеоматериаллар контрольдә тотучы зат тарафыннан электрон рәвештә тапшырыла.

6.3. Контроль органның карапына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять тикшерү органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан карала.

6.4. Шикаять контрольдә тотучы зат үз хокукларын бозу турында белә яки белергә тиеш булган көннән соң утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин. Контроль органы курсәтмәсенә шикаять контрольлек итүче зат тарафыннан курсәтмә алынганнан соң ун эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

6.5. Шикаять бирү срогының нигезле сәбәбе булган очракта, бу срок контрольдә тотучы зат үтенечнамәсе буенча контрольлек итүче орган тарафыннан торғызылырга мөмкин.

6.6. Контролиуемое зат, подавшее шикаять, карап кабул ителгәнче, шикаять буенча ала чакыртырга аны. Шул ук вакытта шикаятыне шул ук нигезләр буенча кабат җибәрү рәхсәт ителми.

6.7. Шикаяты тә контроль органның шикаять белдерелә торган карапын үтәүне туткатьп тору турында үтенечнамә булырга мөмкин.

6.8. Тикшерү органы житәкчесе (житәкче урынбасары) шикаятыне теркәгеннән соң ике эш көненнән дә соңға калмыйча карап кабул ителә:

1) контроль органның шикаяты бирелә торган карапын үтәүне туктатып тору турында;

2) контроль органның шикаяты бирелә торган карапын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән карап турында мәгълүмат шикаяты биргән контролълек итүче затка, карап кабул ителгәннән соң бер эш көне эчендә жибәрелә.

6.9. Шикаяты үз эченә алырга тиеш:

1) вазыйфаи затның исеме, фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), карапы һәм (яки) шикаяты бирелә торган гамәлләре (гамәл кылмавы);

2) гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), яшәү урыны (эшчәнлек алып бару урыны) турында белешмәләр, яисә оешма - контролъдә тотучы затның исеме, әлеге оешманың урнашу урыны турында белешмәләр, йә ышанычнамә буенча шикаяты бирүче затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), шикаятыне карау вакытында үзара бәйләнешне гамәлгә ашырырга теләгән ысулы һәм аның буенча карап кабул итү өчен кирәклө ысулы;

3) контроль органның шикаяты бирелә торган карапы һәм (яки) аның вазыйфаи затының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаяты биргән контролъдә тотучы затның хокукларын бозуга китерә яисә китерә ала торган белешмәләр;

4) тикшерү органы карапы һәм (яисә) вазыйфаи затның гамәлләре (гамәл кылмавы) нигезләре һәм дәлилләре. Контрольдә тотучы зат тарафыннан аның дәлилләрен раслый торган документлар (булганда), йә аларның күчермәләре тапшырылырга мөмкин;

5) шикаяты биргән контролъдә тотучы затның таләпләре;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, шикаяты бирелә торган контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында контролъ чарасының исәп номеры.

6.10. Шикаяты үз эченә тиеш түгел, үз эченә нецензурные яки оскорбительные выражения, янаулар тормыш, сәламәтлегенә һәм мәлкәтенә контроль органның вазыйфаи затларының яки аларның гайлә әгъзаларының.

6.11. Шикаятыне бирү, «Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә, тиешле хокукны биргән очракта, контролъдә тотучы затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6.12. Контроль орган шикаяты алынганнан соң биш эш көне эчендә шикаятыне караудан баш тарту турында Карап кабул итә:

1) шикаяты әлеге Нигезләмәнен 6.4 пунктында билгеләнгән шикаяты бирү сроклары чыкканнан соң бирелде һәм шикаяты бирү өчен югалган срокны торғызу турында үтенечнамәдә юк;

2) шикаяты бирү өчен югалган срокны торғызу турындагы үтенечнамәне канәтгәтләндерүдән баш тарттылар;

3) шикаяты буенча карап кабул ителгәнчә, контролъдә тотучы заттан, аны биргәнчегә кадәр шикаятыне кире алу турында гариза килде;

4) шикаятында куелган мәсьәләләр буенча суд карапы бар;

5) элек контроль органга шул ук контролъдә тотучы заттан шул ук нигезләр буенча башка шикаяты бирелгән иде;

6) шикаятыне контроль органның вазыйфаи затларының, шулай ук аларның гайлә өгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм милкенә зыян китерү яисә кимсетү белдерүләре, янаулар үз эченә алган.;

7) элегрәк әлеге контролльдә тотылучы затның шикаять белән кабат мәрәжәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шикаятыне карап тикшерүдән баш тарту алышында һәм яңа дәлилләр яисә шартлар китерелми;

8) шикаять тиешле органга тапшырылды;

9) Россия Федерациясе законнарында тикшерү органы каарларына шикаять бирүнен суд тәртибе генә каралган.

6.13. Әлеге Нигезләмәнен 6.12 пункттындагы 3-8 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятыне караудан баш тарту судка кадәр шикаять бирү нәтиҗәсө булып тормый һәм контролль органы каарларына, вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмауларына) судтан шикаять бирү өчен нигез була алмый.

6.14. Шикаятыне караганда контролль орган Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контролль (кузәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаять бирүнен мәгълүмати системасын алып бару кагыйдәләре нигезендә контролль (кузәтчелек) эшчәнлегенә карата судка кадәр шикаять бирүнен мәгълүмати системасын куллана.

6.15. Шикаять тикшерү органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан аны теркәгәннән соң 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

6.16. Күрсәтелгән срок егерме эш көненә озайтылырга мөмкин, тубәндәге исключительных очракларда:

1) шикаятында күрсәтелгән фактлар буенча хезмәт тикшерүенә шикаять белдерелә торган вазыйфаи затка карата эш итү;

2) нигезле сәбәп аркасында (авыру, ял, командировка) аның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирелә торган вазыйфаи затның булмавы.

6.17. Контроль орган контролльдә итүче заттан шикаять биргән, өстәмә мәгълүмат һәм шикаять предметына караган документлар соратып алырга хокуклы. Контрольдә тотучы зат әлеге мәгълүматны һәм документларны соратып алу жибәргәннән соң биш эш көне эчендә тапшырырга хокуклы.

Шикаятыне карау сробы дәвамында шикаять предметына керә торган өстәмә мәгълүмат һәм документлар тапшыру турындагы запросны вәкаләтле орган тарафыннан алышын мизгелгә кадәр, ләкин запрос жибәрелгәннән соң биш эш көненнән дә артмаска тиеш.

Контрольдә тотучы заттан шикаять предметына караган өстәмә мәгълүмат һәм документлар алышынмау шикаятыне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

6.18. Шикаять биргән контролльдә тотучы заттан дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки ул карамагындағы оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаятыне биргән зат шикаять буенча йомгаклау каары кабул ителгәнчे, үз теләгә белән шикаять предметына караган өстәмә материаллар тапшырырга хокуклы.

6.19. Кабул ителгән каарның законлылыгын һәм нигезлелеген раслау һәм (яки) кылынган гамәлнен (гамәл кылмау) бурычы контролль органга йөкләнә.

6.20. Шикаятыне карау нәтижәләре буенча контролль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тубәндәге каарларның берсен кабул итә:

1) шикаятыне канәгатьләндерми калдыра;

2) контролль органы каарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;

3) контролль органы каарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа каар кабул итә;

4) вазыйфаи затларның гамәлләрен (гамәл кылмауларын) законсыз дип таный һәм асылда, шул исәптән кирәк булганда билгеле бер гамәлләр башкару турында Карап Чыгара.

6.21. Кабул ителгән каарның нигезләнеше, аны үтәү вакыты һәм тәртибе булган контроль орган каары контрольлек итүче затның шәхси кабинетында дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталында һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең региональ порталында аның кабул ителгәннән соң бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

VII. Контроль орган әшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү

7.1. Контроль органы әшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү муниципаль жир контроле өлкәсендә муниципаль контрольнең нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге күрсәткечләре системасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

7.2. Эшчәнлек нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге күрсәткечләре системасына керә:

1) муниципаль контрольнең тәп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре;

2) муниципаль жир контроленең индикатив күрсәткечләре.

7.3. Муниципаль жир контроленең тәп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, муниципаль жир контроленең индикатив күрсәткечләре муниципаль районның вәкиллекле органы каары белән раслана.

7.4. Контроль орган ел саен 248-ФЗ номерлы федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып, муниципаль жир контроленең әзерләүне гамәлгә ашыра.

7.5. Муниципаль контрольнең тәп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр өлеге Нигезләмәнең 4 нче кушымтасында билгеләнгән.

7.6. Докладны әзерләүне оештыру муниципаль жир контроле өлкәсендә вәкаләтле органга йөкләнә.

1 нче күшымта

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Мичән авыл жирлеге
чикләрендә муниципаль жир контроле
турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр керту
хакында

Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын
куркынычлык категорияләренә керту критерийлары

1. Урта риск категориясенә керә:

- а) каты көнкүреш калдыкларын күму һәм урнаштыру, зиратларны урнаштыру
өчен билгеләнгән жир участоклары һәм алар янәшәсендәге жир участоклары;
- б) гараж һәм (яки) торак төзелеше, шәхси ярдәмче хужалык алыш бару өчен
билгеләнгән жир участоклары (йорт яны жир участоклары);
- в) гомуми кулланылыштагы су объектларының яр буе полосасы чикләрендә
урнашкан яисә янәшәсендәге жир кишәрлекләре.

2. Рөхсәт ителгән жир кишәрлекләре уртacha риск категориясенә керә:

- а) авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр категориясенә караган жирләр
һәм (яки) жир кишәрлекләре, урман фонды жирләре, аеруча саклана торган
территорияләр һәм объектлар жирләре, запас жирләр белән чиктәш торак пунктлар
жирләре категориясенә керә;:
  - б) сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение,
информатика, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона, иминлек һәм
башка махсус билгеләнештәге жирләр категориясенә керә, автомобиль юллары,
тимер юллар, труба үткәргеч транспорт, электр линияләре һәм авыл хужалыгы
билгеләнешендәге жирләр категориясенә керә торган жирләр һәм (яки) жир
kishәrлекlәре белән чиктәш жирләрдән тыш;
  - в) авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр категориясенә керә һәм торак
пункт жирләре категориясенә караган жирләр һәм (яки) жир кишәрлекләре белән
чиктәш.

3. Түбән риск категориясенә урта яки уртacha риск категориясенә кертелмәгән
барлык башка жир кишәрлекләре керә.

2 нче күшымта

Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Мичән авыл жирлеге чикләрендә
муниципаль жир контроле турыйндағы
нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында

Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру қысаларында тикшерелүче мәжбүри
таләпләрне бозу Рискы индикаторлары исемлеге

1. Жир кишәрлекенең контрольдә тотылучы зат тарафыннан кулланыла торган
мәйданының жир кишәрлекенә хокук билгели торган бердәм дәүләт күчесез милек
реестрында булган мәйданына туры килмәве.
2. Жир кишәрлекен контрольдә тотучы зат тарафыннан жир кишәрлекеннән
файдалану максатыннан файдалану турыйнда белешмәләр күчесез милекнен
Бердәм дәүләт реестрында, жир кишәрлекенә хокук билгели торган документларда
булган жир кишәрлекеннән фактта файдалануның туры килмәве.
3. Жир кишәрлекен бирү вакытыннан алып өч елдан артык вакыт узса яки жир
кишәрлекен арендалау килешүендә күрсәтелгән жир кишәрлекен үзләштерүү срогы
тәмамланса, ә жир кишәрлекендә характерлы үзгәрешләр күзәтелми (капиталь
төзелеш объекты булмау, төзелеш эшләре алып бару һәм жир кишәрлекеннән
файдалану буенча башка гамәлләр һәм рөхсәт ителгән файдалану һәм бирү
шартлары нигезендә башка гамәлләр булмау).
4. Жир кишәрлекләрен файдалану өчен нигез булып торган документларны
рәсмиләштерүгә мәжбүри таләпләрне үтәмәү.

3 Күшымта

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Мичән авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контроле турыйндағы нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында

Тикшеру органы курсәтмәсе формасы

Контроль орган бланкы

(контрольлек итүче зат житәкчесе вазыйфасы курсәтелә)

(контрольдә тотучы затның тулы исеме курсәтелә)

(фамилиясе, исеме, атасының исеме курсәтелә
(булганда) житәкчесе контролириуемого зат)

(контрольлек итүче затның урнашу урыны курсәтелә)

КАНУН

(контрольдә тотылучы затның тулы исеме курсәтелә)
ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турыйнда

Нәтижәләр буенча

(тикшеру чарасының төре һәм формасы нигезендә курсәтелә
тикшеру органы каары белән.
үткәрелгән

(контроль органның тулы исеме курсәтелә)
карата _____

(контрольдә тотучы затның тулы исеме курсәтелә)
чорында «__» _____ 20__ «__» _____ 20__

(контроль чараны үткәрү турыйнда тикшеру органы актының исеме һәм реквизитлары курсәтелә)

нигезендә мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланды _____
законнар:

(әлеге мәжбүри таләпләр билгеләнгән структур норматив хокукий актлар берәмлекләрен курсәтеп, мәжбүри таләпләрне бозу очраклары күчерелә)

Бәяң ителгәннәр нигезендә, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындағы 2 өлешенең 1 пункты нигезендә

(контроль органның тулы исеме күрсәтелә)

боера:

1. Ачықланган мәжбүри таләпләрне бозуларны вакытында бетерергә:

«_____» _____ 20 _____ кадәр.

2. _____
(контроль органның тулы исеме күрсәтелә)
ачықланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында, мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр күшүп, вакытында ачықланган бозуларны бетерү турында «_____» _____ 20 _____ кадәр житкерергә.

Әлеге күрсәтмәнең билгеләнгән сротта үтәлмәве Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән жаваплылықка кiterә.

(контроль чаралар үткәрүгә вәкаләтле
вазыйфаи затның вазыйфасы, фамилиясе, исеме,
атасының исеме (булганда), имзасы)

Күшымта 4

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Мичән авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контроле турыйндағы нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында

Муниципаль жир контроленең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр

A	Муниципаль жир контроленең мөһим нәтижәләренә ирешү дәрәҗәсен өзгәртүүлөштөрүнүү үзгәрешләр			
A.1.	Хокук билгели торган документлар нигезендә файдаланыла торган жир кишәрлекләре өлеше (рөхсәт ителгән файдалану)	КпР x 100% / Кипн	Кипн-билгеләнеше буенча файдаланыла торган жир кишәрлекләре саны (шт.) КпР - тикшерелгән жир кишәрлекләре саны (шт.)	50% ким түгел
A.2.	Тикшерү барышында ачыкланган хокук бозулар бетерелгән юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр өчен	Кун x 100%/ Кн	Жир кишәрлекләрен арендалаган өчен көргөн табыш нәтижәләре Кн-жир законнарын бозу очраклары ачыкланган жир кишәрлекләр өчен саны	50% ким түгел

Индикатив күрсәткечләр

B1.	Параметларны характерлауучы индикатив күрсәткечләр үткәрелгән чарапар				
B.1.1 .	План (рейд) биремнәре (күзәтүләр) үтәле ше	Врз = (РЗф / РЗп) x 100	Врз-план (рейд) биремнәренең (күзәтүләрнең) үт өлеше % РЗф-үткәрелгән план (рейд) биремнәр саны (карау) (б.) РЗп-расланган план (рейд) биремнәр саны (карау) (бер.)	100%	Расланган план (рейд) биремнәре (караулар)
B.1.2 .	Планнан тыш тикшерү нәтижәләре	Ввн = (Рф / Рп) x 100	Планнан тыш тикшерү нәтижәләре Рф - планнан тыш тикшерүләр саны (бер.) Рп-планнан тыш тикшерүләр үткәрү өчен күрсәтмәләр саны (бер.)	100%	Контроль органга көргөн хатлар һәм шикаятьләр
B.1.3 .	Нәтижәләр буенча шикаять бирелгән тикшерүләр өлеше	Ж x 100 / Пф	Ж-шикаятьләр саны (бер.) Пф-үткәрелгән тикшерүләр саны	0%	
B.1.4 .	Нәтижәләр дөрес түгел дип табылган тикшерүләр өлеше	Пн x 100 / Пф	Пн-гамәлдә түгел дип табылган тикшерүләр саны (бер.) Пф-үткәрелгән тикшерүләр саны (Б.)	0%	

B.1.5 .	Милекче булмау сәбәпле үткәрелмәгән планнан тыш тикшерүләр өлеше h. б.	По x 100 / Пф	Тикшерү нәтижәләре буенча, тикшерелүче зат булмау сәбәпле үткәрелмәгән тикшерүләр (бер.) Пф-үткәрелгән тикшерүләр саны (Б.)	30%	
B.1.6 .	Планнан тыш тикшерүләр үткәрү турында прокуратурага килемштерүгә жибәрелгән гаризаларның өлеше (аларны килемштерүдән баш тарткан)	Кзо x 100 / Кпз	Кзо-килемшүдән баш тарткан гаризалар саны (бер.) Кпз-килемштерүгә бирелгән гаризалар саны	10%	
B.1.7 .	Нәтижәләр буенча материаллар караплар кабул итү өчен вәкаләтле органнарга жибәрелгән тикшерүләр өлеше	Кнм x 100 / Квн	Безгә-вәкаләтле органнарга жибәрелгән материаллар саны (бер.) Квн-ачыкланган тәртип бозулар саны (бер.)	100%	
B.1.8 .	Үткәрелгән профилактикалық чаралар саны			Шт.	
B.2.	Файдаланылган хезмәт ресурслары күләмен характерлаучы индикатив курсәткечләр				
B.2.1 .	Штат беремлекләре саны			кеше .	
B.2.2 .	Муниципаль контроль органы хезмәткәрләренә контроль чаралар йөкләмәсе	Км / Кр= Нк	Км-контроль чаралар саны (бер.) Кр-муниципаль контроль органы		

			хезмәткәрләре саны (бер.)		
			Нк-1 хезмәткәргә йәкләнеш (бер.)		